

си от проведеното главно събрание на революционните дейци в края на 1874 г. в Букурещ, където повечето от участниците, по думите му, не са знаели за какво са дошли, Р. Атанасов споделя: *"Тука требат хора умни, хора положителни и практични, нека е числото малку, но да са отбрани"* /к.м.- Н. Ж./ . Тези думи, които се повтарят почти дословно в много от писмата му, изразяват всъщност неговото дълбоко убеждение за това какви личностни и делови качества трябва да притежават ония, които се включват в освободителното дело и особено тези от тях, които имат претенцията да го ръководят.

По-нататък в същото писмо Р. Атанасов изразява огорчението си от бездействието на ръководителите на БРЦК и на избраната от събранието в края на декември комисия и обосновава гледището си за това как би трябвало да се работи занапред, за да има положителни резултати. Според него в оня момент нямало толкова нужда от саби, пушки и револвери, т.е. от въоръжение, а преди всичко от "организация и отечество". И той подробно описва каква трябва да бъде структурата на тайната комитетска организация в поробена България. Строгата секретност и йерархичност в дейността на организацията се налагали, за да се запази тайната от шпионите на турското правителство и комитетските структури да се предпазят от евентуални провали. Явно Р. Атанасов е отчитал горчивия опит от изминалите години и затова категоричният му извод е, че без строга дисциплина и ред не може да се извърши сериозна работа и да се постигнат успехи в освободителното дело.

Впрочем разсъжденията за необходимостта от подбор на "умни, положителни и практични хора" в ръководството на националноосвободителното движение, за сериозно отношение към поетата обществена работа и здрава дисциплина в комитетската организация ще бъдат лийтмотив в кореспонденцията му и през следващите напрегнати и изпълнени с драматизъм дни и месеци на 1875 - 1876 г. Тези изисквания той поставя като въпроси от първостепенна важност за успеха на освободителната борба и полага твърде много усилия да ги внуши и на другите участници в движението.

Както е добре известно, през лятото на 1875 г. във връзка с разрастващото се антиосманско въстание в Херцеговина и Босна, започва чувствително раздвижване и в средите на българската емиграция в Румъния и Сърбия. Особено се активизира групата около българските националреволюционери Хр. Ботев и Ст. Стамболов. В стремежа си за овладяване на ръководството на националноосвободителното революционно движение тази група полага усилия да привлече на своя страна гравитиращите повече към групата на Л. Каравелов и К. Цанков видни дейци на комитетската организация в различните румънски градове с многобройна българска колония, в числото на които бил и "най-влиятелният комитетски деец в Галац" - Рафаил Атанасов.³⁰

Впрочем и самият П. Хитов, който основателно смята Р. Атанасов за един от най-близките и доверени свои съратници, проявява още в началото на лятото твърде голяма активност сред емиграцията, като прави опити да я сплоти за патриотични действия. Във връзка с това той кореспондира с много от авторитетните емиг-